

اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
استان خراسان رضوی

میراثی

درخت های سنتی ایران

(پایه تا پیشرفته)

کتابچه دهم

بایز ۹۹

دوخت‌های تک‌سبلی ازوردوزی

دوخت‌های تک‌سپلی اثروروزی

مقدمات پیش از شروع کار ژوردوزی

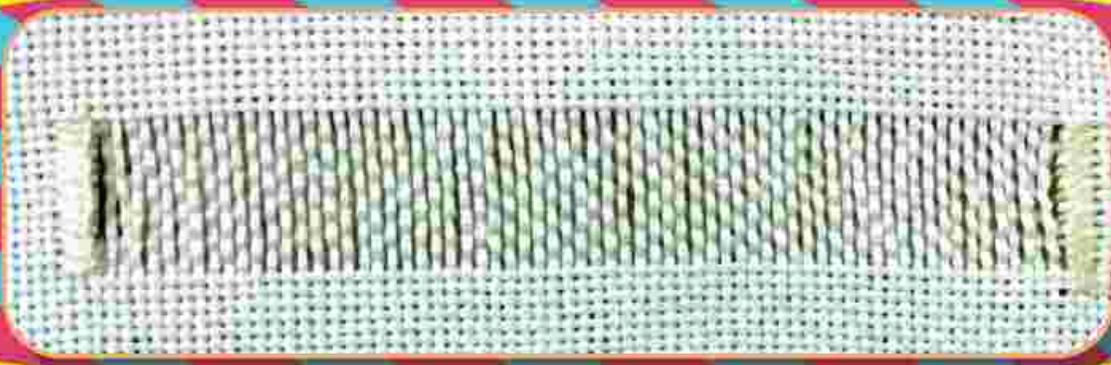
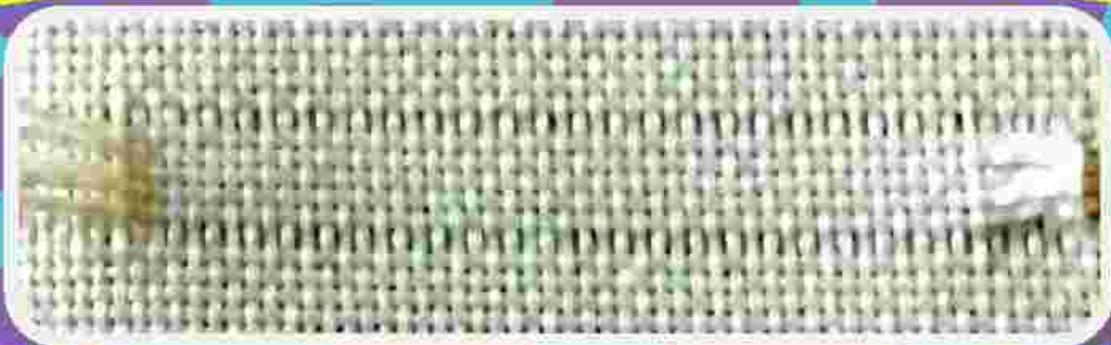
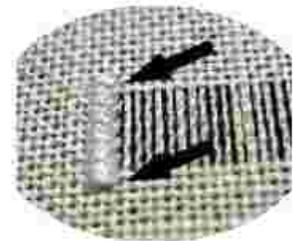
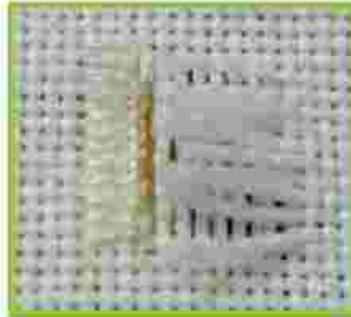

دندانموشی ابتدا و انتهای فتح دوزت

ابتدا در محل شروع و محل پایان دوخت، به عرض یک سانت (یا همان عرض مورد نظر برای ژوردوزی) دندانموشی میزنیم، سپس درست کنار دندانموشی را برس می‌دهیم.

تاری کردن پودهای برش خورده

در محل شروع و انتها، قسمتی از پارهای برس خورده را از بافت پارچه خارج می‌کنیم. با این کار هم تعداد پودهایی که فرار است خارج شوند مشخص می‌شود و هم خروج نخ‌ها آسان‌تر خواهد شد.

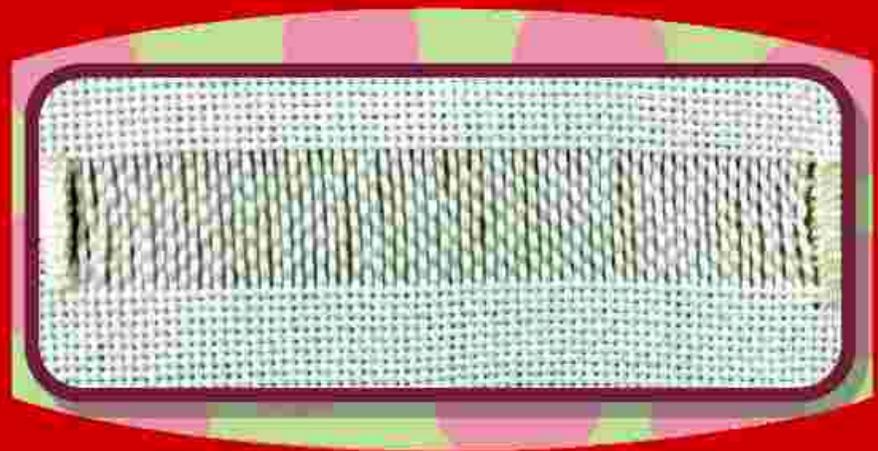

دوخت ژور ساده یک طرفه

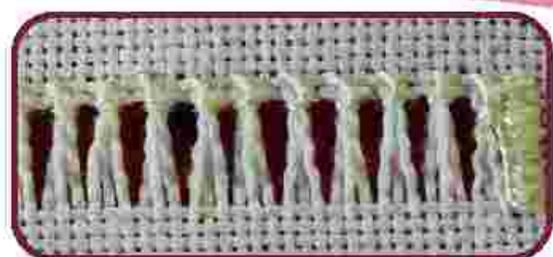
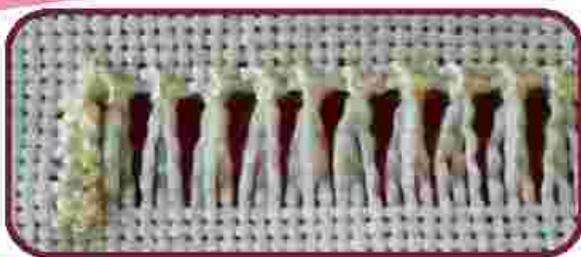
ابتدا محل دوخت ژور را با
دندانموشی ابتدا و انتهای محل
دوخت و نخ‌کشی این محل،
آماده می‌کنیم

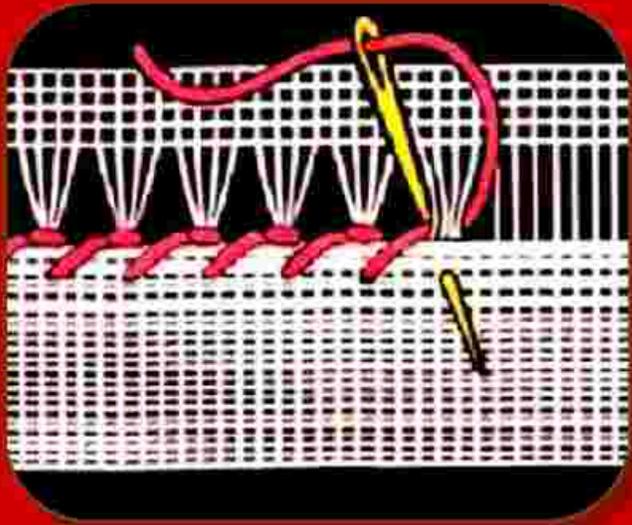

سوزن را از زیر چند تار عبور
می‌دهیم. برای رد کردن سوزن از
میان تارها از انتهای سوزن
استفاده می‌کنیم (چون نوک سوزن
ممکن است در الیاف گیر کند) و در
ضمن باید توجه داشت که ادامه نخ
که از روی این چند تار عبور کرده در
زیر انتهای سوزن حلقه شود.

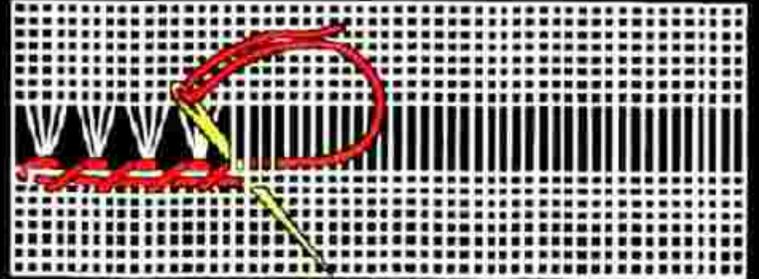

برای محکم شدن نخ و گره، یک کویک
کوچک بعد از این «دسته تار» به صورت
عمودی می‌زنیم.
سپس مرحله قبل را تکرار می‌کنیم.
(توجه: مهم است تعداد تارها در هر دسته
مساوی باشد.)

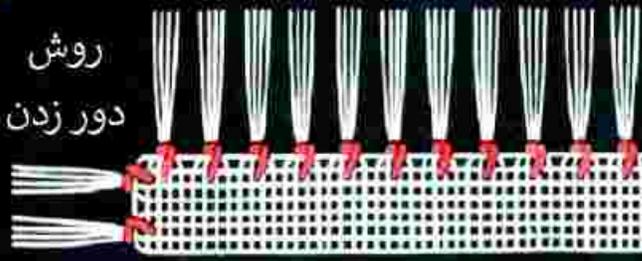
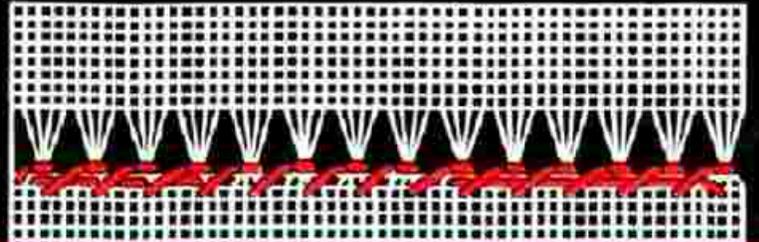

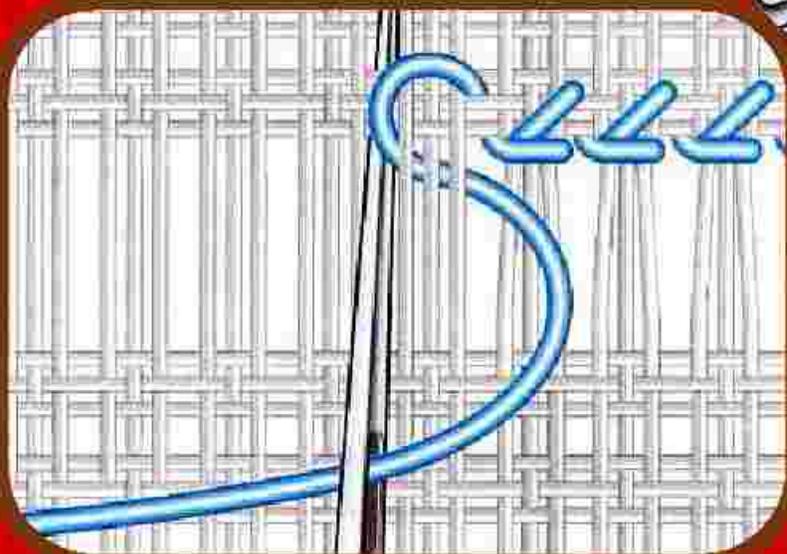
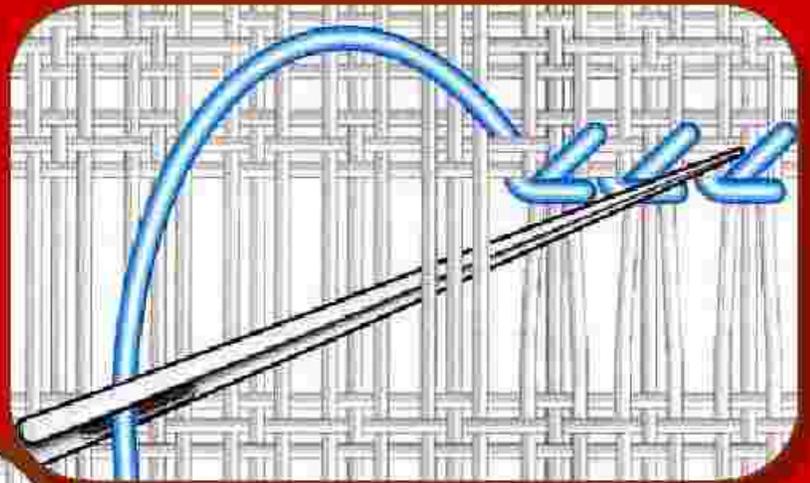
برای محکم شدن ابتدای کار، می توان با چند شلال ساده شروع کرد.

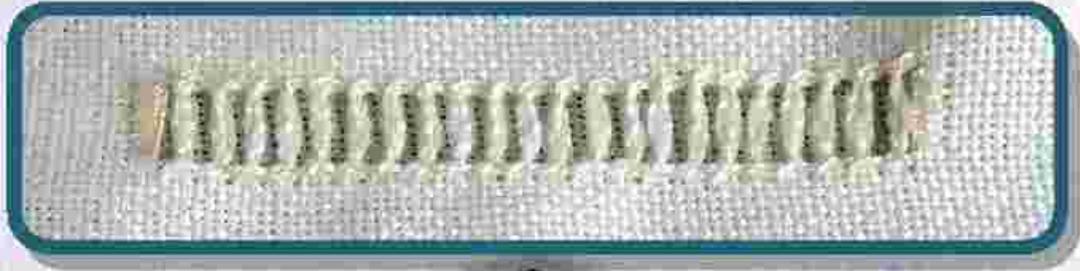

برای محکم کردن انتهای کار نیز می توان با چند شلال ساده نخ را محکم کرد.

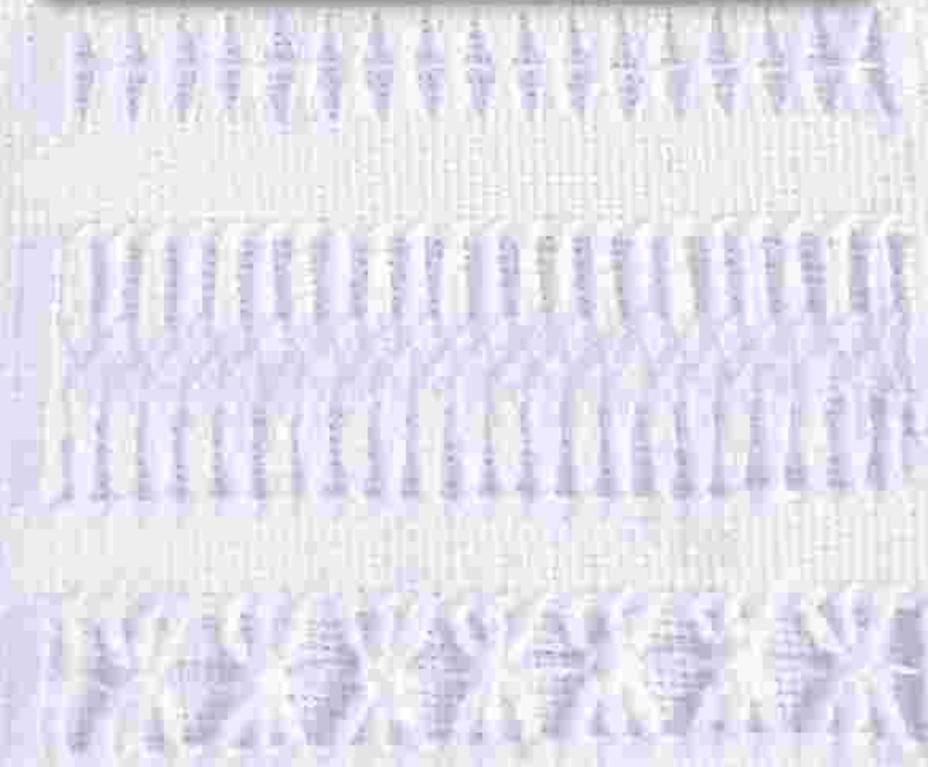

روش دور زدن

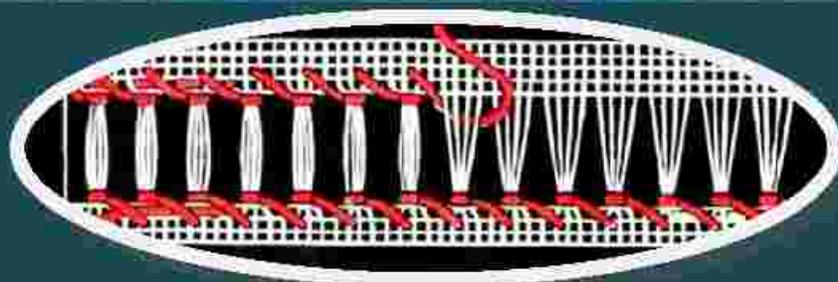
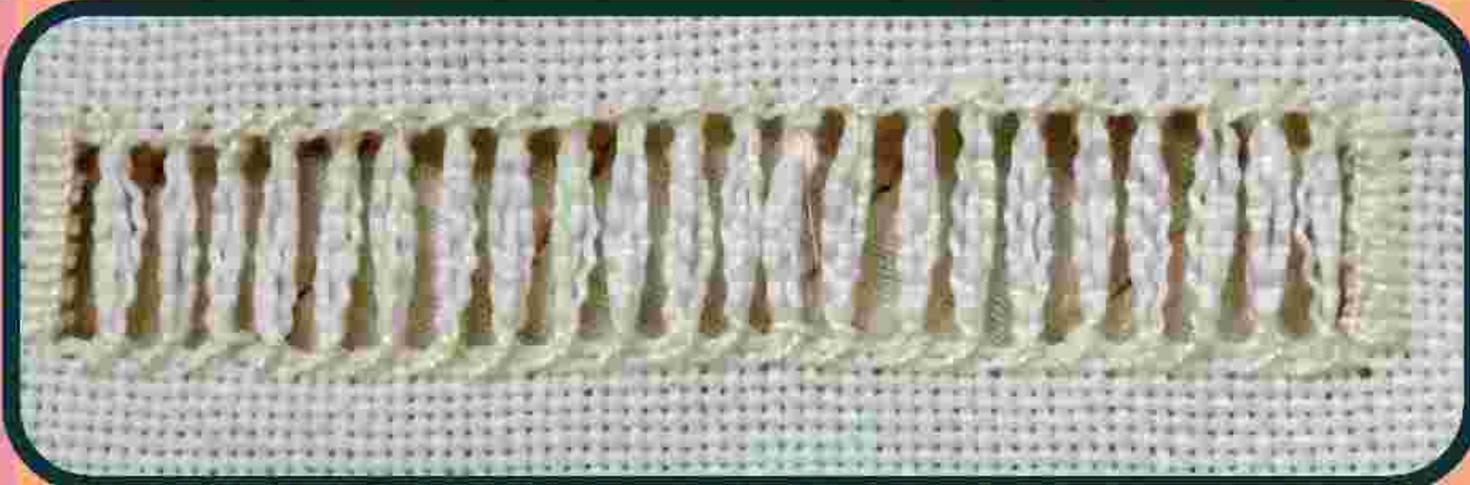
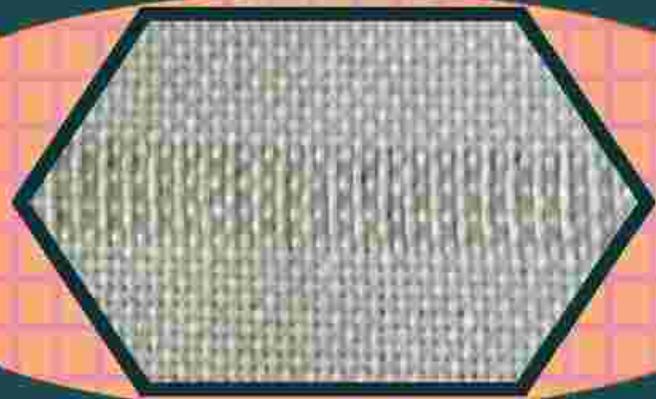

دوخت ژور ساده دو طرفه

بعد از نخ کشی محل، باید به روشی
که برای ژور ساده آموزش داده شد
دو طرف محل نخ کشیده شده را در
بالا و پایین دوخت بزنیم.

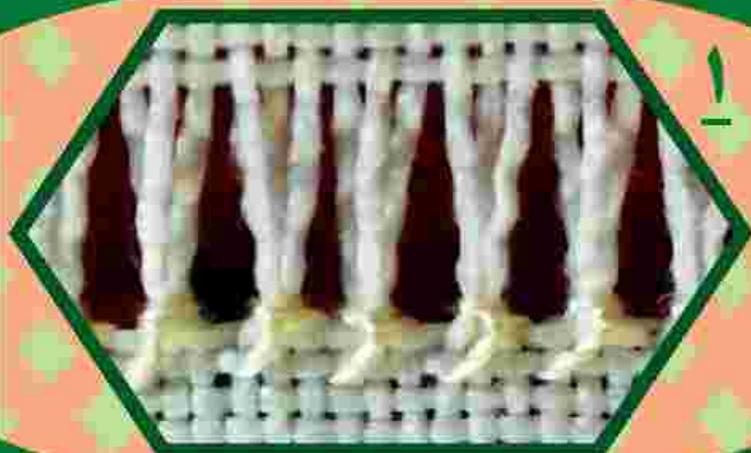
دوخت ژور ساده

هفت و هشت

پس از اتمام مقدمات دوخت و نخ کشی متابع:

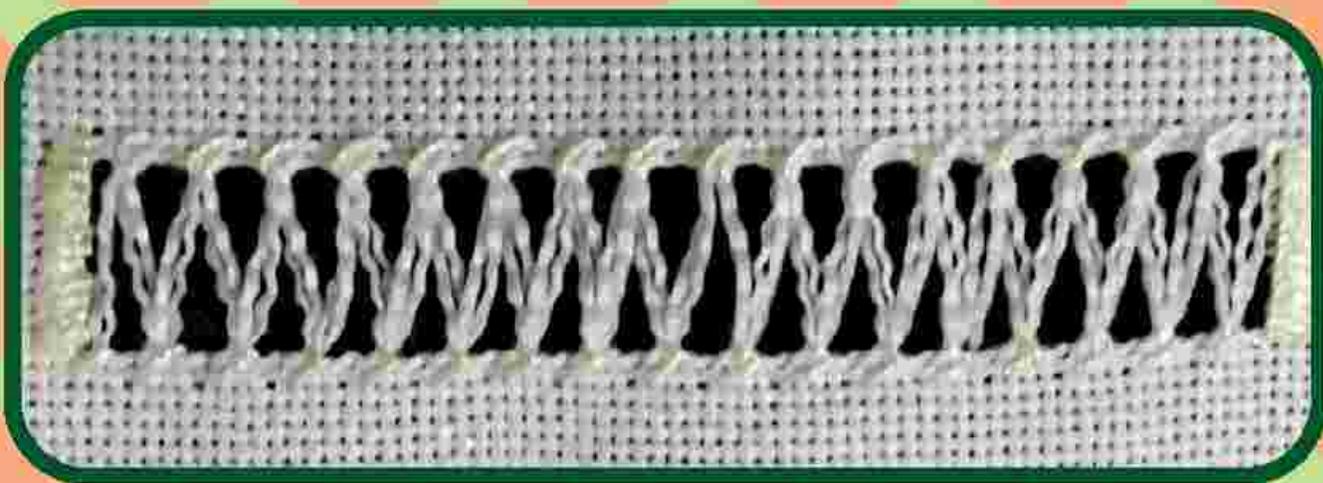
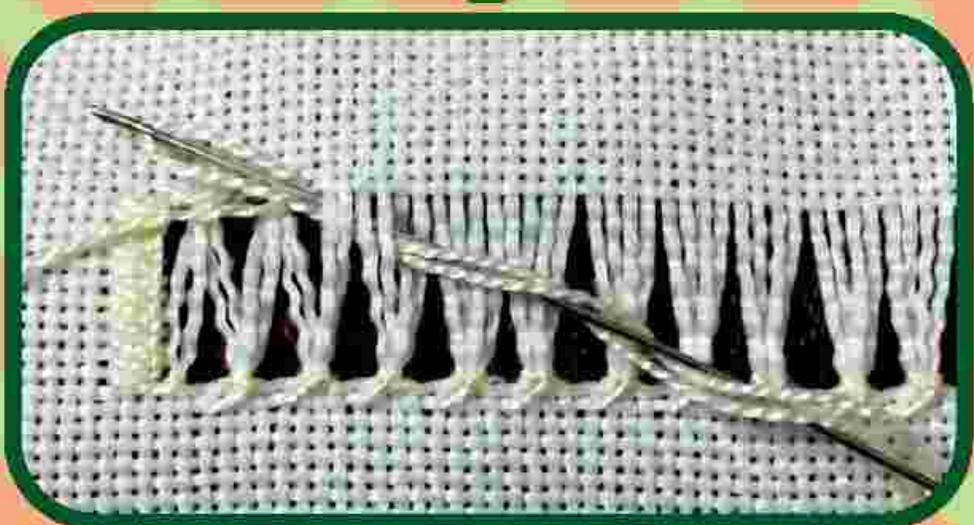
۱. یک طرف را مانند دوخت ژور، ساده یک طرفه می‌دوزیم

۲. در طرف دیگر، باید نصف تار دسته اول و نصف تار دسته بعدی را بگیریم طوری که تارها نهایی مورب به ثواب بگیرند. و به همین ترتیب ادامه می‌دهیم.

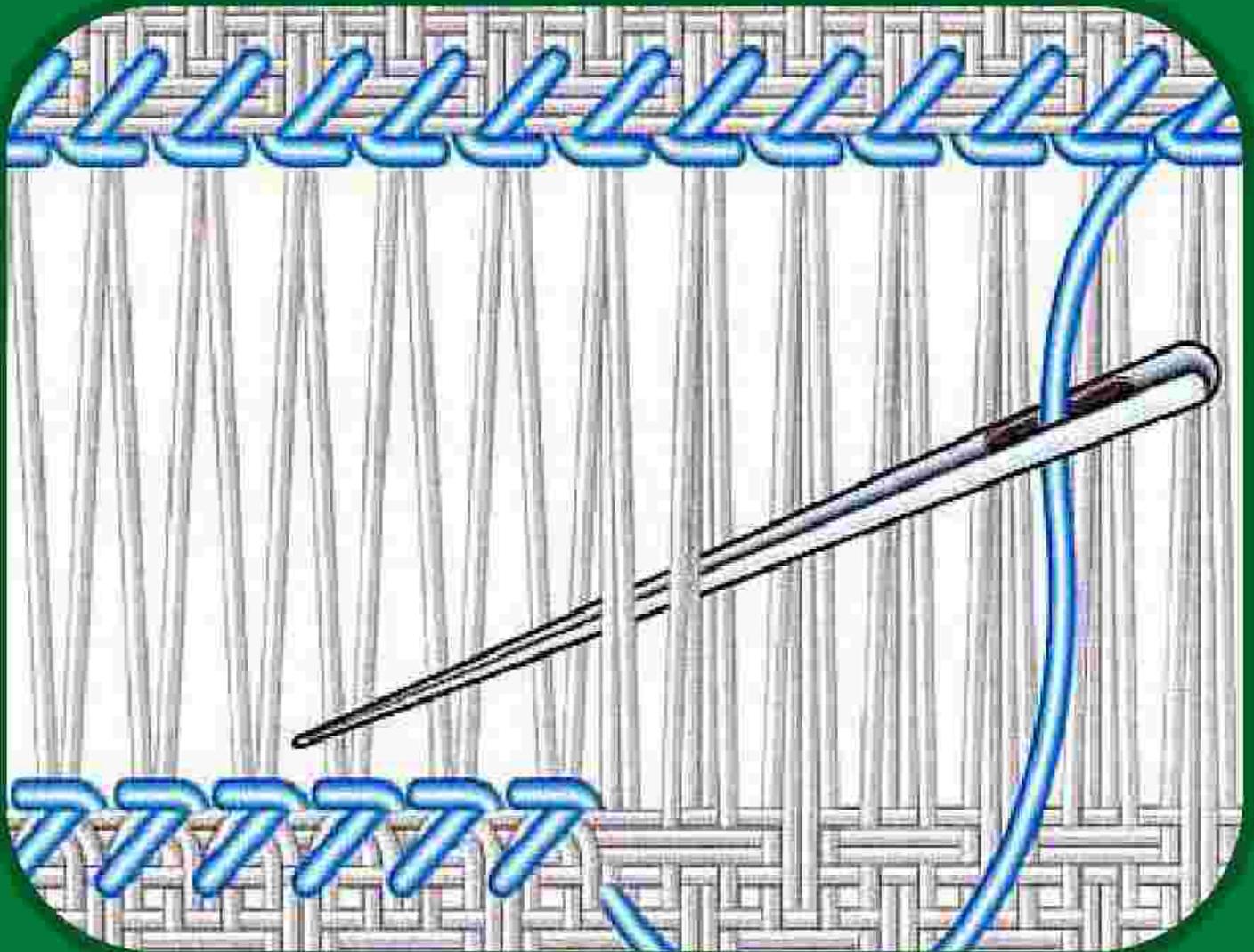
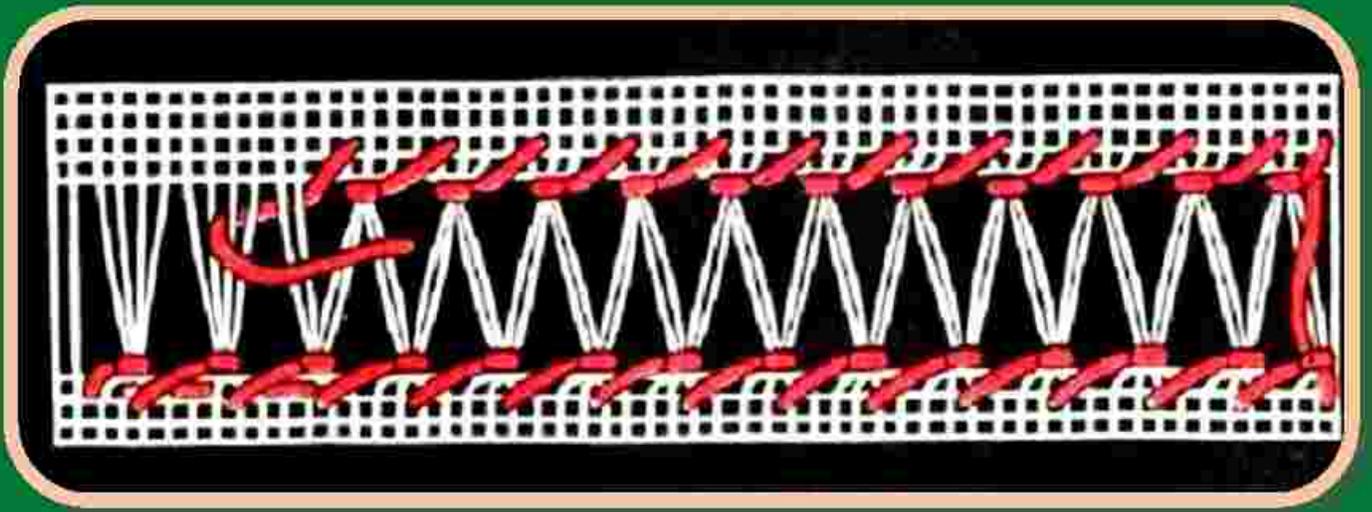

۱

۲

طرح دوخت در ادامه

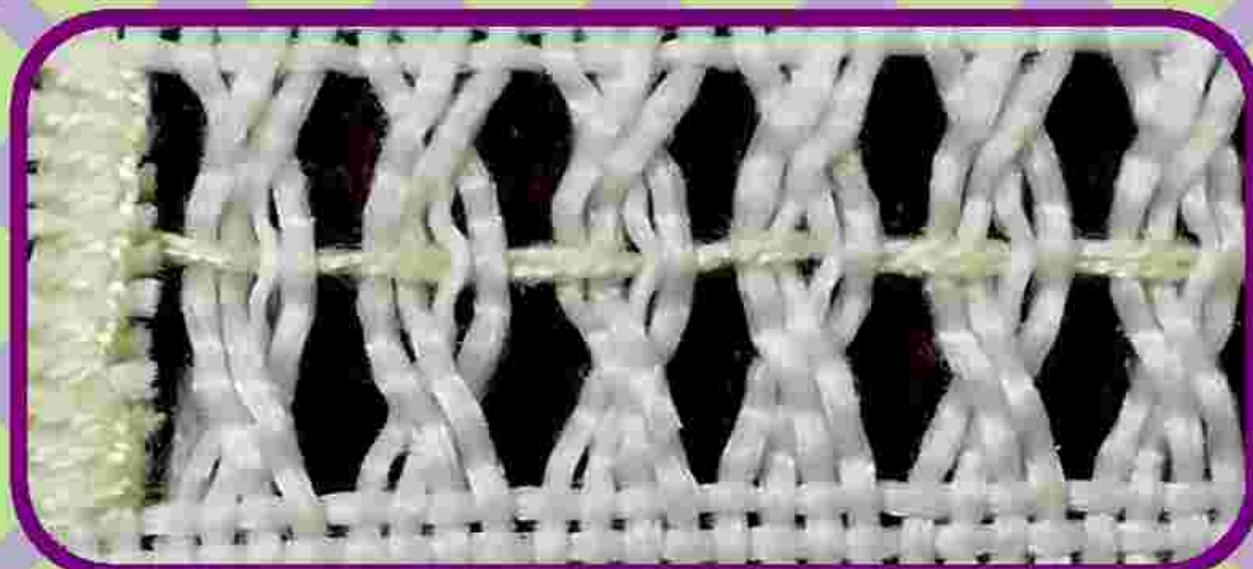
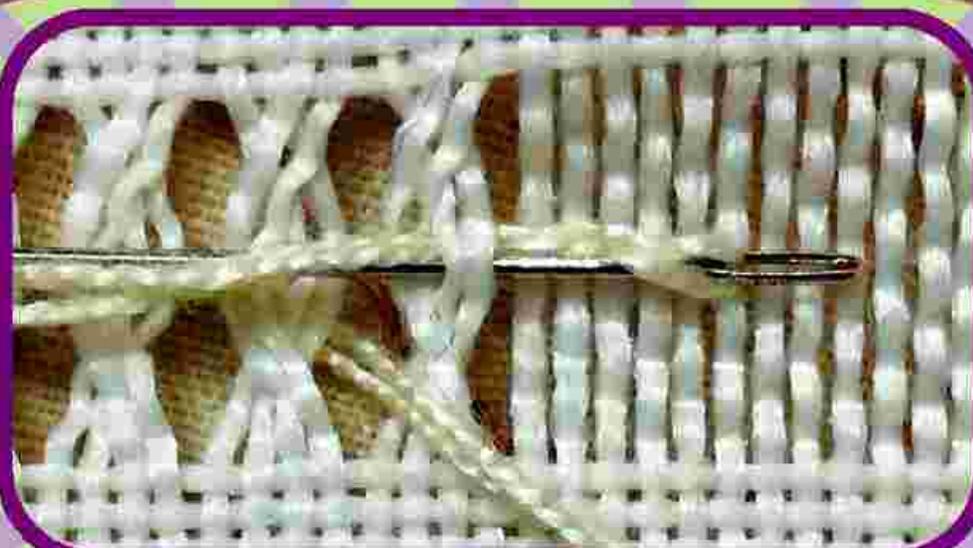

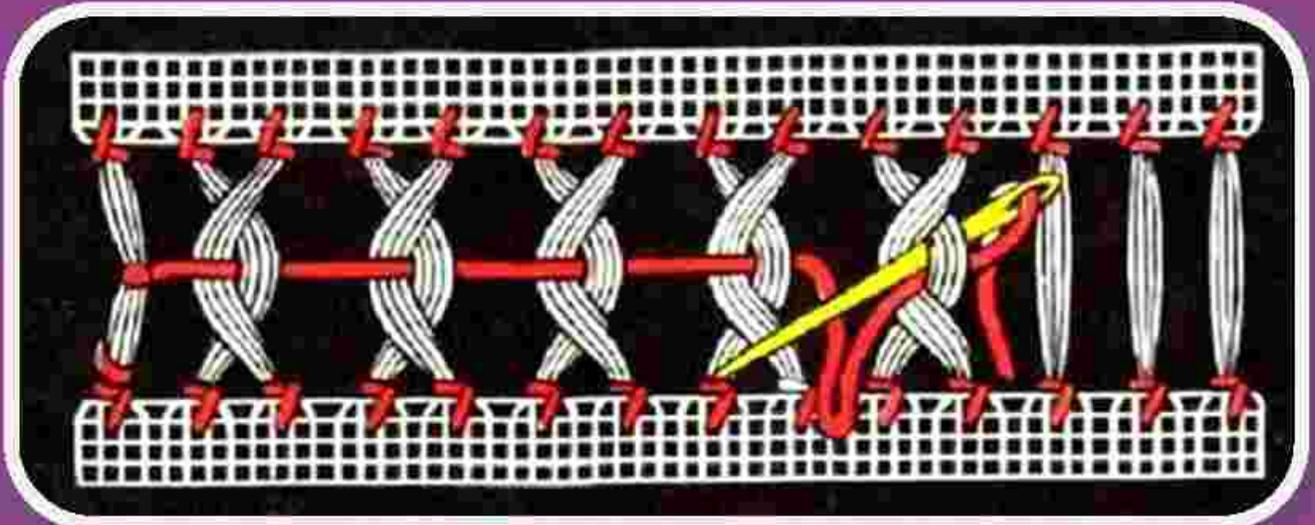
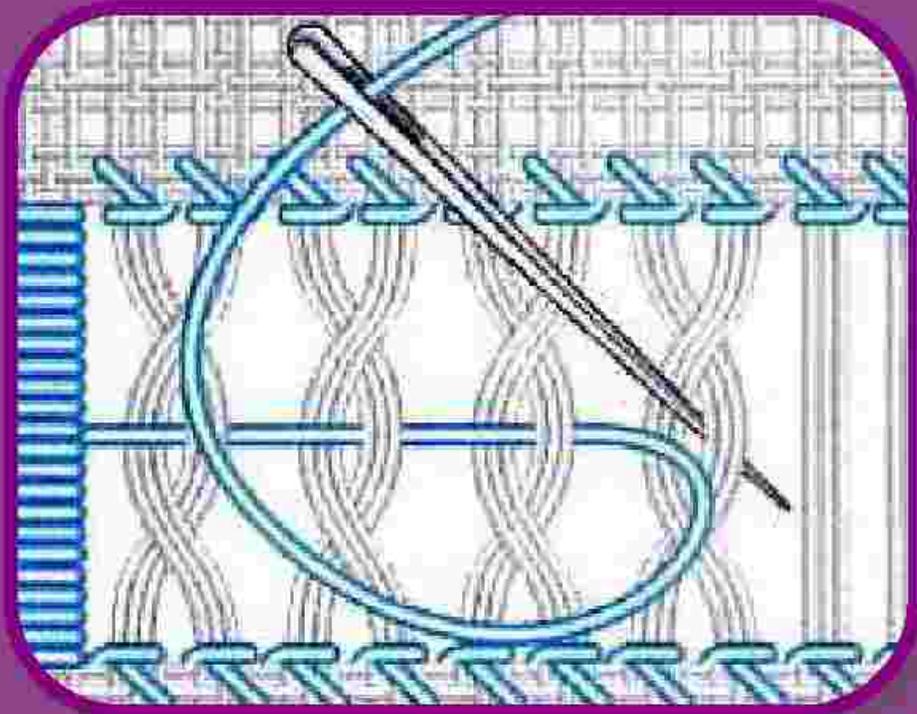
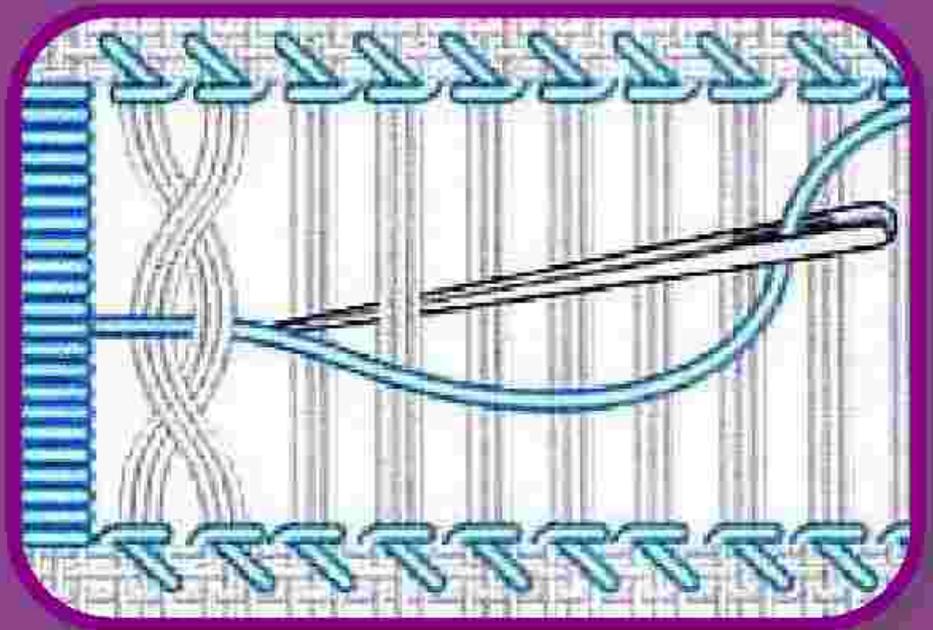

دوخت ژور پیچ ساده

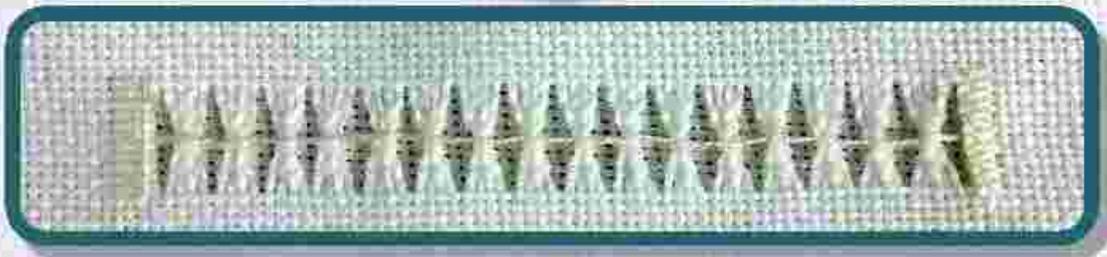

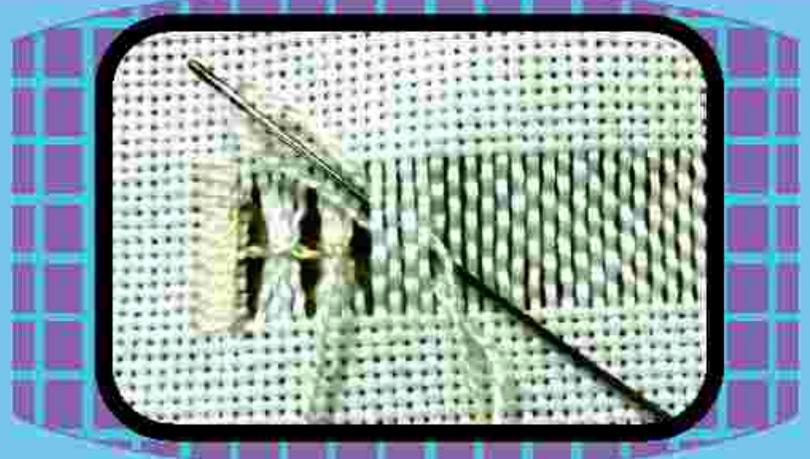
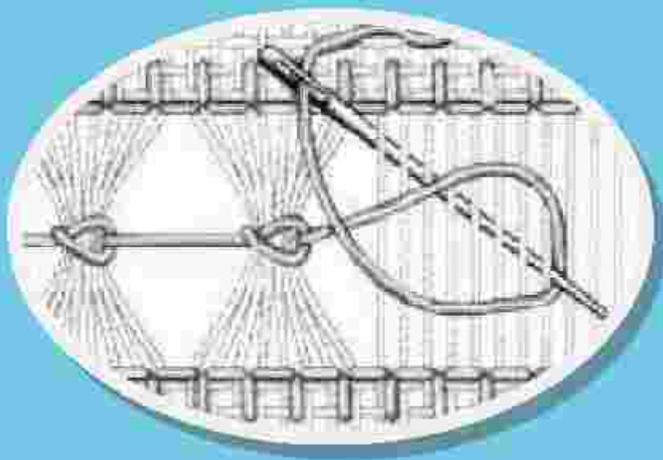
بعد از نخ‌کشی محل، سوزن را از سمت راست از زیر تارهای چهار و سه و همزمان از روی تارهای دو و یک عبور می‌دهیم و بدون اینکه سوزن را کامل خارج کرده باشیم در همین حال که سوزن در لایه‌لای نخ‌هاست جهت سوزن را برعکس کرده و چپ به راست می‌کنیم. با این کار این چهار نخ به صورت دو به دو بر روی هم پیچ می‌خورند. برای ادامه همین کار را برای چهار تار بعدی و بعدی تا انتها ادامه می‌دهیم.

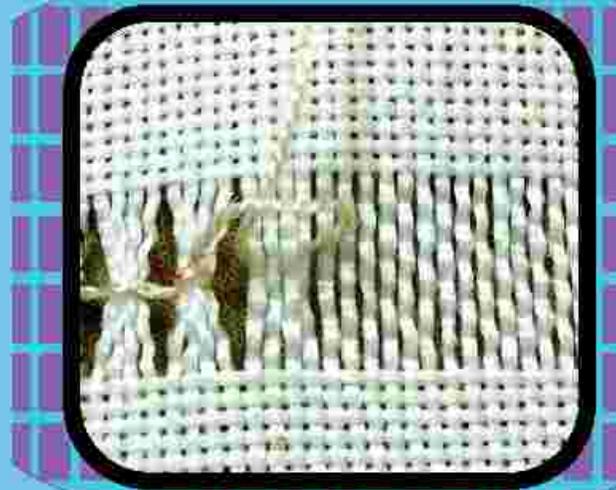

دوخت ژور پایونی پیوسته

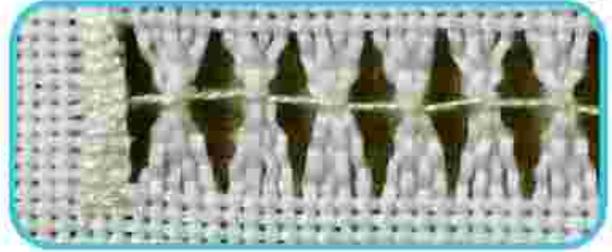
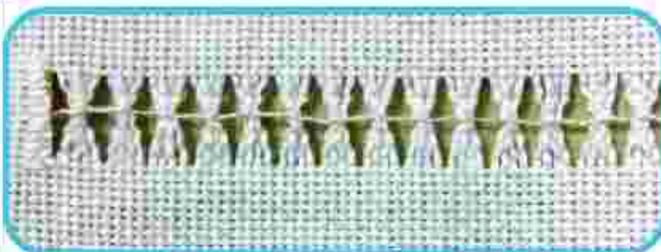
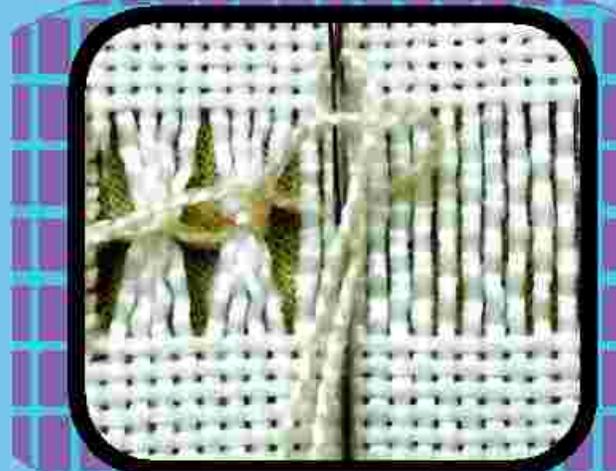

برای محکم شدن این نخ و دسته تار
یک کوک کوچک بعد از این دسته تار
به صورت عمودی می‌زنیم.

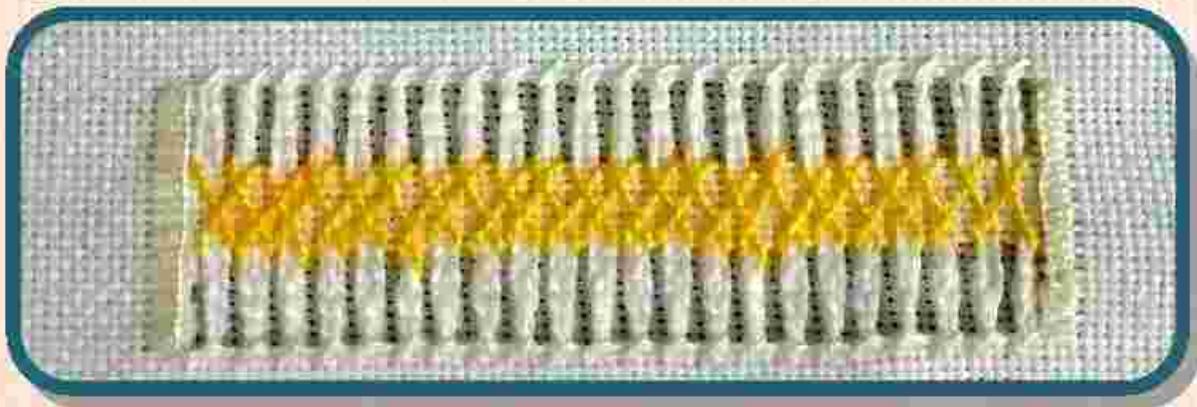

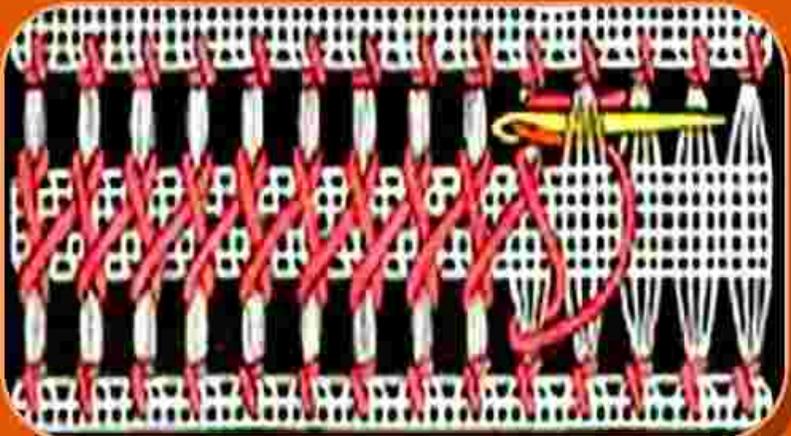
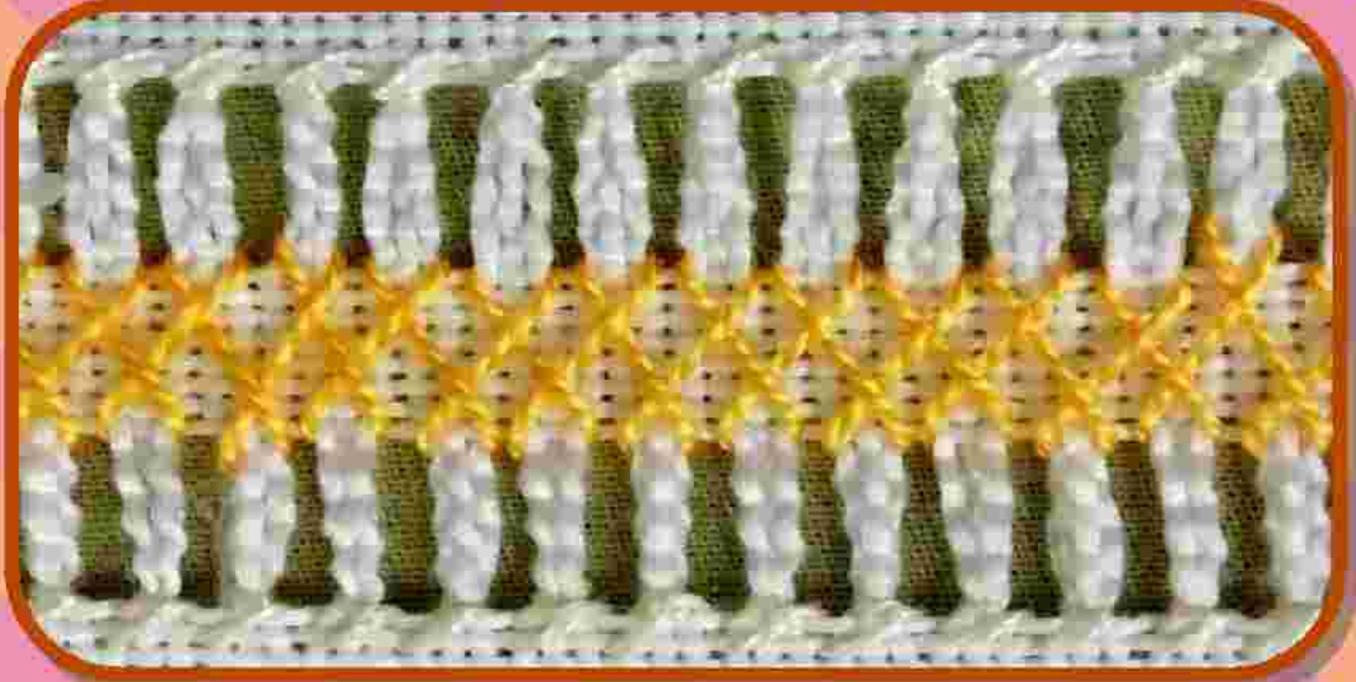
برای محکم شدن این نخ و دسته تار
یک کوک کوچک بعد از این دسته تار
به صورت عمودی می‌زنیم.

دوخت ژور ساده دوتایی

با تزئین زیگزاگ

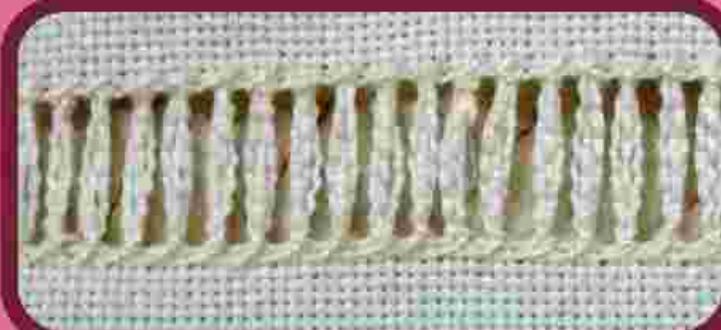

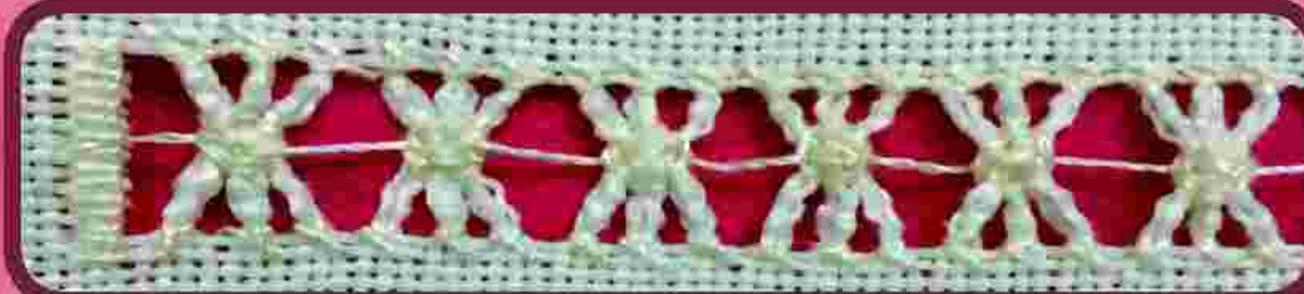
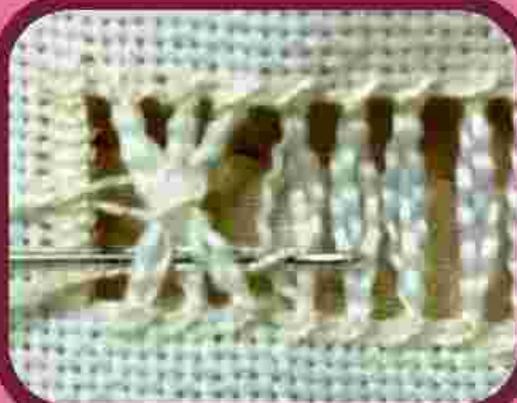
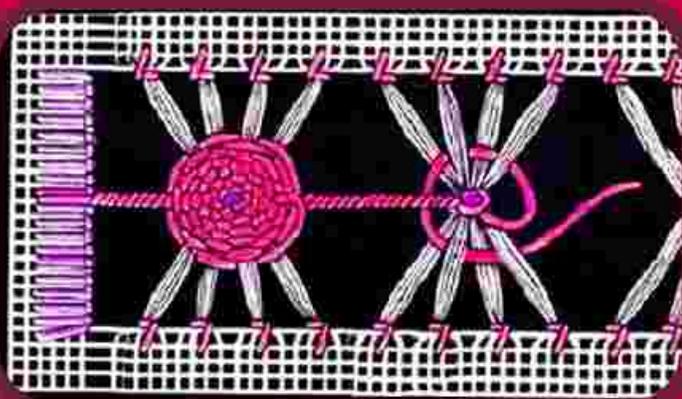
دوخت ژور پایونی
با تزین داربستی پیوسته

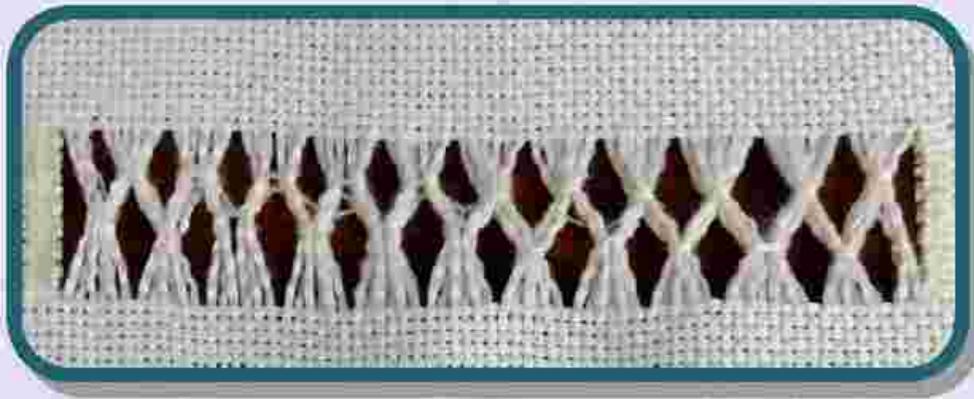

ابتدا محل مد نظر را «زور ساده»
دو طرفه» می‌زنیم.

سپس مانند دوخت «زور پاپیونی»
دسته تارهایی که می‌خواهیم
با هم گره زده؛ سپس دوخت
داربستی را بر روی آنها اجرا
می‌کنیم (عکس و طرح پایین).

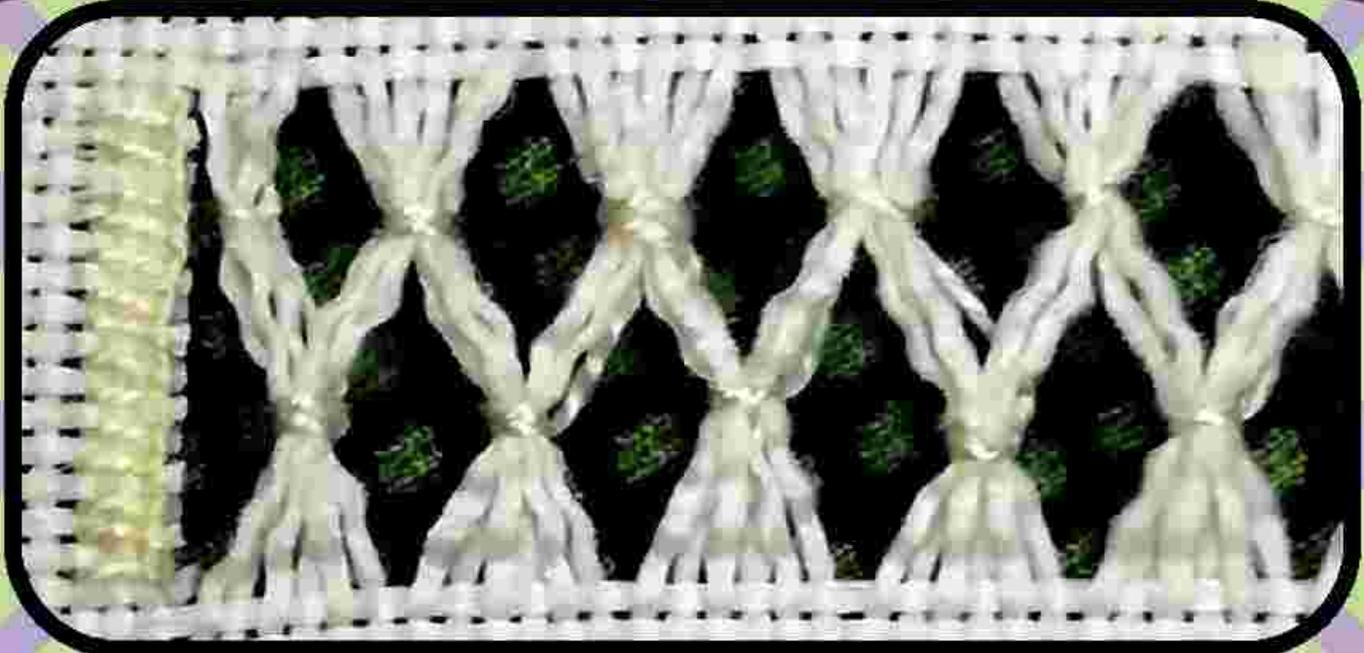
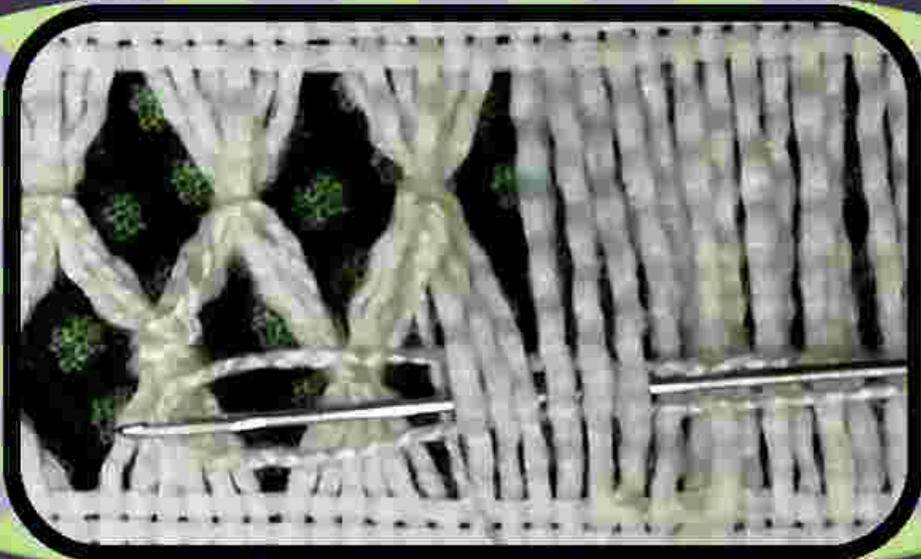
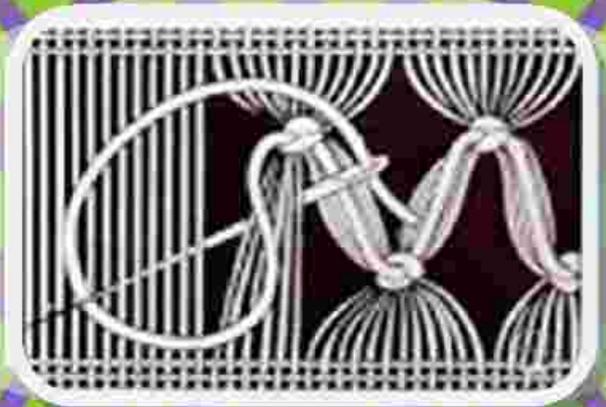

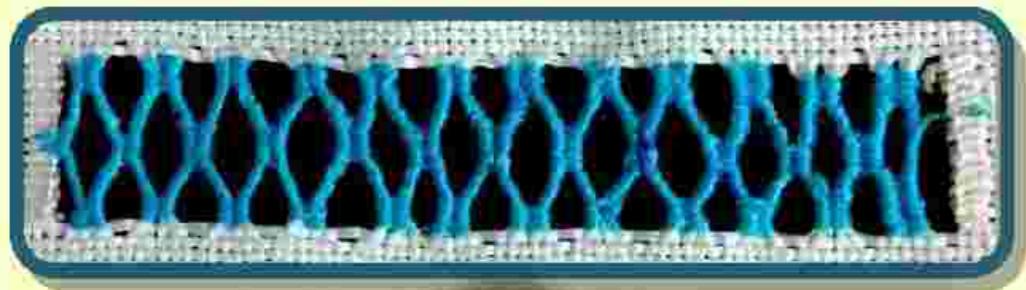

دوخت ژور ساده لوزی دوبل

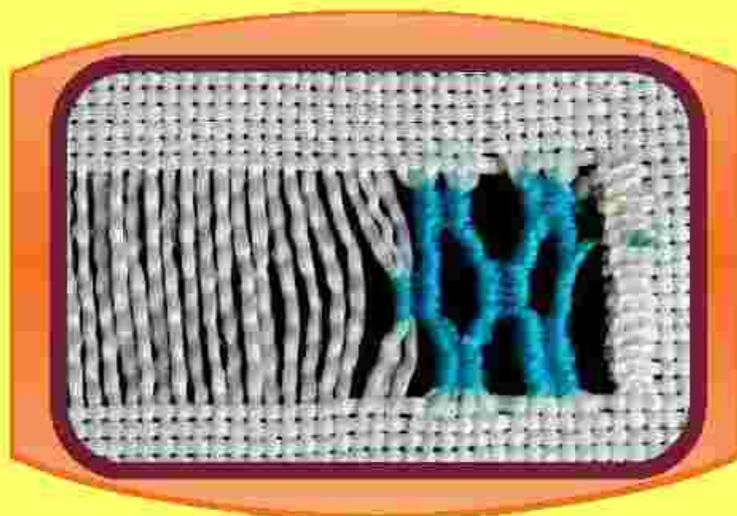
برای شروع در یک سوم بالایی ارتفاع تارهایی که با هم گرفته‌ایم گره‌ای می‌زنیم. سپس باید نصف تار دسته اول و نصف دیگر را از تارهای بعدی بگیریم و در یک سوم پایینی گره دوم را بزنیم. دقت شود که نخ میان دو گره در پشت کار باشد و از روی کار دیده نشود.

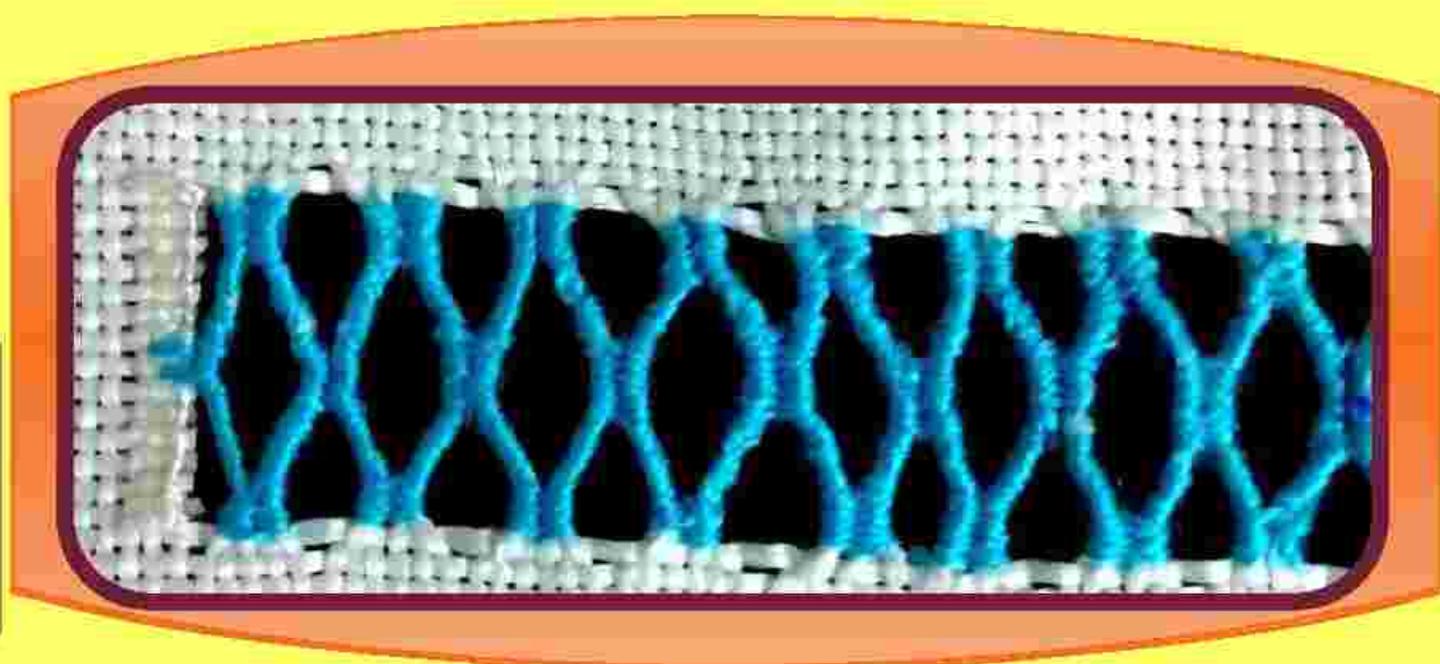
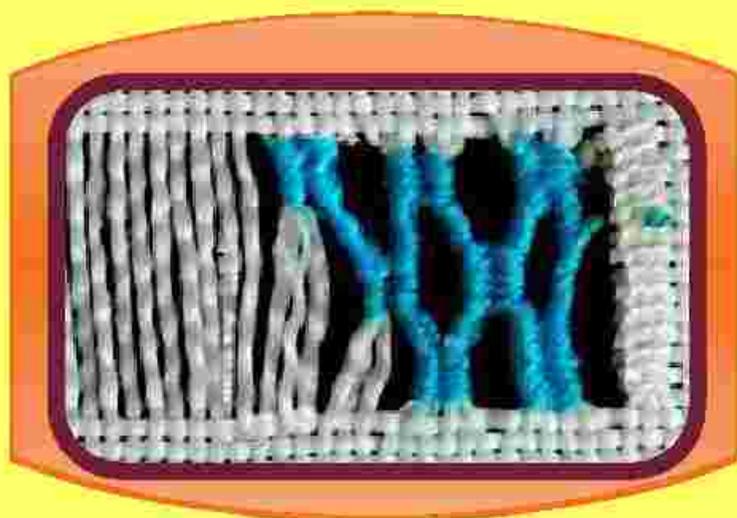

دوخت ژور لوزی بافته

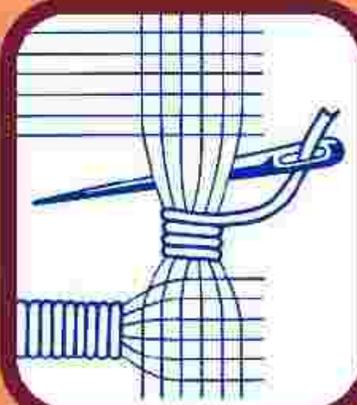
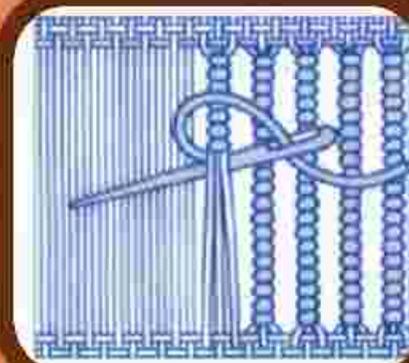
در این نوع دوخت ژور از بافت ساده و بافت حصیری هردو با هم استفاده می‌شود.

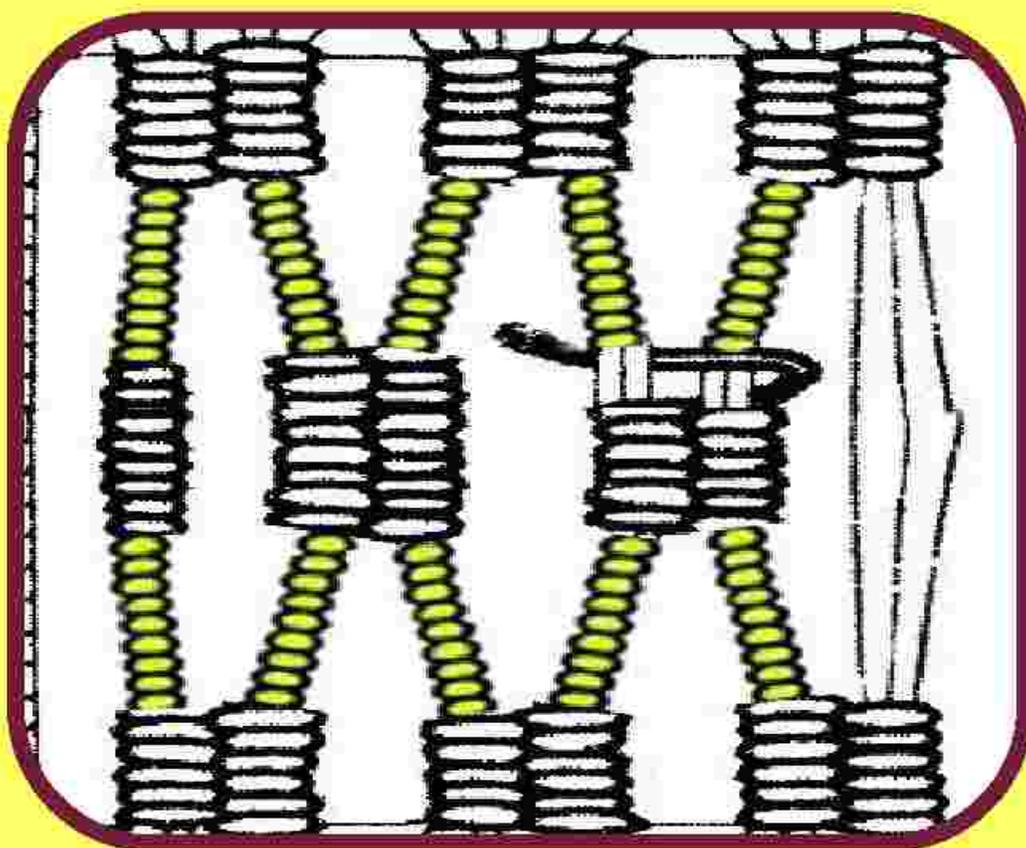
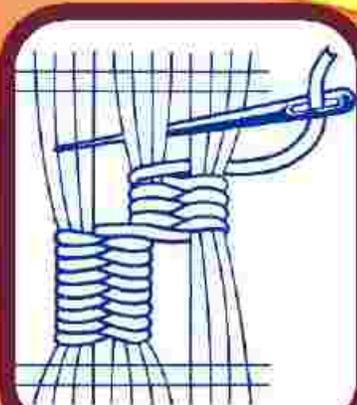
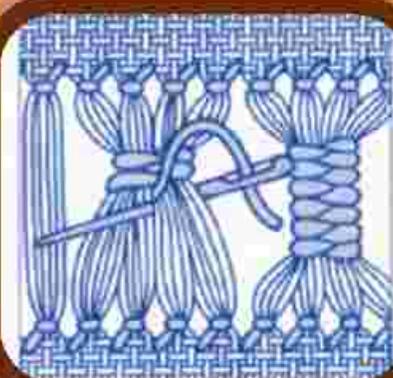
برای اتصال دو دسته از تار، از بافت حصیری استفاده می‌کنیم و حد فاصل آنها را بافت ساده می‌زنیم.

روش «بافت ساده» بر
روی تارهای پارچه

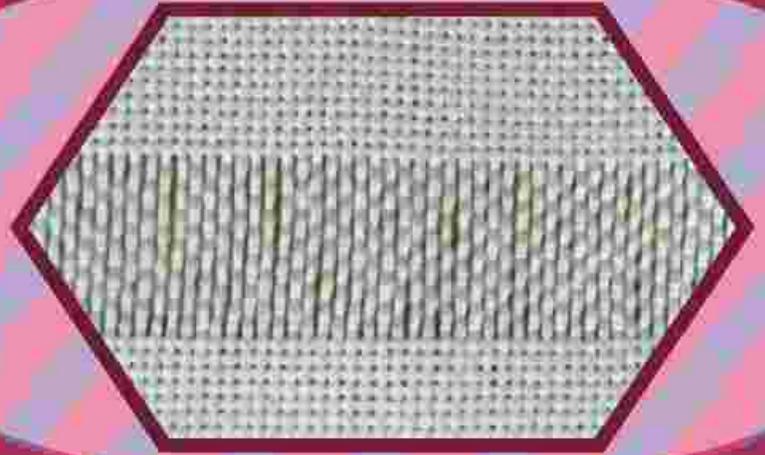
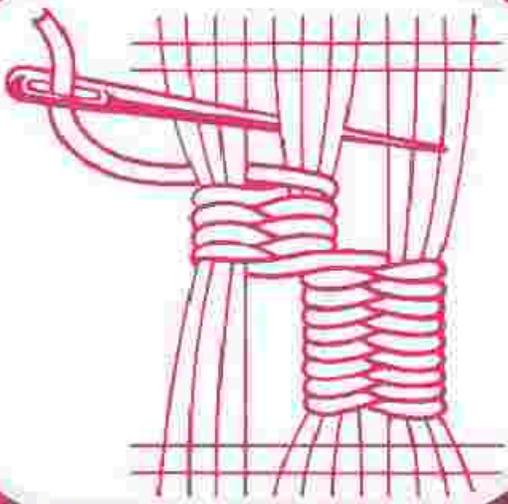

روش «بافت حصیری» بر
روی تارهای پارچه

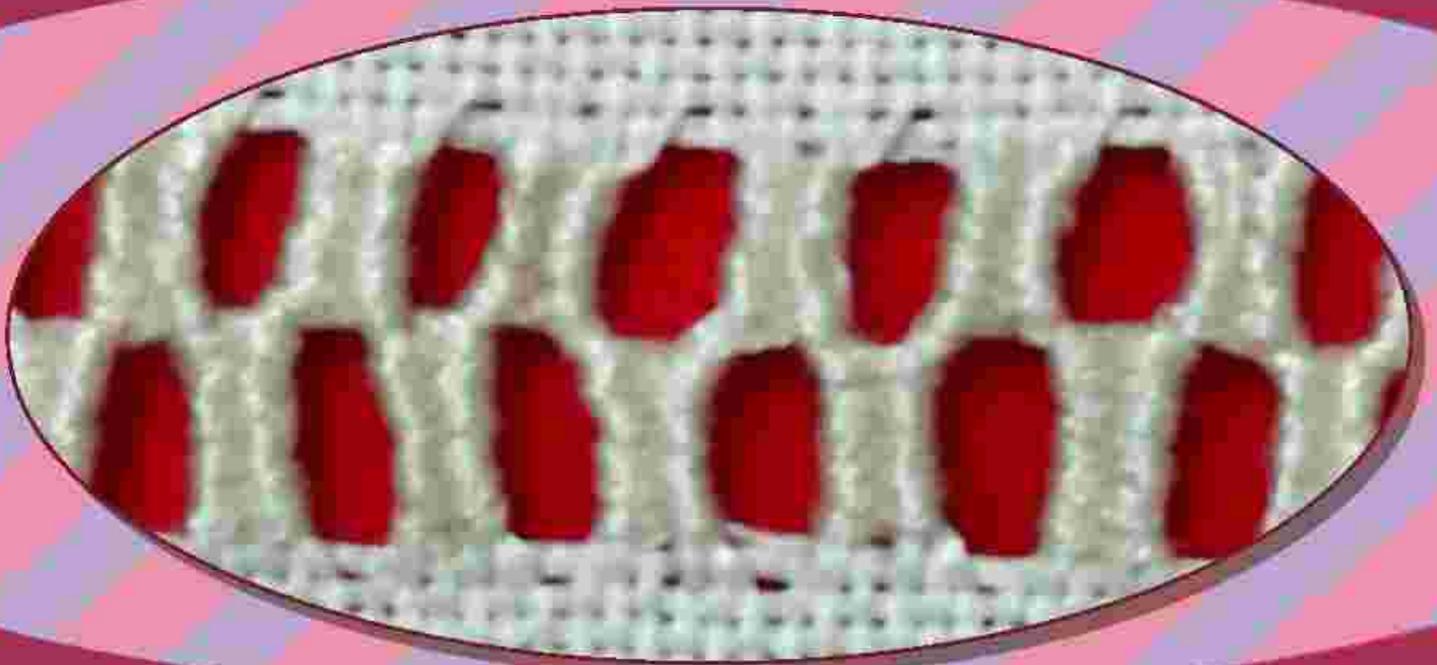

دوخت ژور بافته

برای بازگشت به وسط ،
سوزن را از لابه‌لای
بافت‌ها عبور داده و به
وسط می‌رسانیم.

دوخت ژور پايونى

با تزئين روبان

ابتدا محل مد نظر را نخ‌کشی می‌کنیم سپس دوخت «زور پایونی ساده» را اجرا می‌نماییم. تفاوت پایونی ساده با نوع پیوسته در نخ‌ی است که میانه پایون‌ها را در نوع پیوسته به هم متصل می‌نماید. اما برای عبور نوار تزئینی از نوع ساده استفاده می‌شود که بتوان نوار را از لابه‌لای پایون‌ها عبور داد.

